

Rapportage Mattietrainingen 2017

1. Inleiding

Stichting Rotterdam Mattie (SRM, voorheen stichting Rotterdam Boxing) is in 2014 gestart met het inzetten van de bokssport als middel om een aantal gesignaleerde problemen onder Rotterdamse jongeren aan te pakken. Na een pilotfase hebben wij sinds 2014 dan ook onder de naam Mattietrainingen verschillende programma's opgezet en uitgevoerd om te werken aan gedragsverandering bij jongeren op het gebied van onaangepast/agressief gedrag, onvoldoende weerbaar gedrag en overgewicht. In 2017 vulden wij onze inzet aan met een gebiedsgerichte aanpak om op wijk/buurniveau jongeren te ondersteunen die zich ofwel in negatieve zin in de openbare ruimte manifesteren of die juist teruggetrokken gedrag vertonen.

Ook gingen wij de (boks)sport inzetten om volwassenen met afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden in het opdoen van dagritme en oriëntatie op de arbeidsmarkt met aandacht voor benodigde vaardigheden om meer kans te maken op toetreding. Deze activiteiten vonden plaats innen het project Boksen naar werk.

In deze rapportage schetsen wij wat aanvankelijk onze plannen waren voor 2017 om vervolgens te laten zien in welk mate wij deze plannen hebben uitgevoerd en welke resultaten hiermee zijn behaald.

2. Plan programma Lekker in je Vel, Mattietrainingen

2.1. Wat

Het plan dat SRM voor 2017 bestond uit de volgende activiteiten:

- Werving van deelnemers aan de Mattietrainingen van af 10 t/m 18 jaar via basis- en middelbare scholen;
- Werving van deelnemers via andere samenwerkingspartners zoals Flexus Jeugdplein en Thuis Op Straat;
- Het voeren van intakegesprekken met 144 jongeren voor deelname aan de Mattietrainingen;
- Verzorgen van Mattietrainingen aan 56 jongeren in 2 blokken van 12 weken gericht op agressiereductie;
- Verzorgen van Mattietrainingen aan 72 jongeren in 3 blokken van 12 weken gericht op versterken van weerbaarheid en bestrijding van schooluitval;
- Verzorgen van Mattietrainingen aan 16 jongeren in 2 blokken van 20 weken gericht op bestrijding van obesitas;
- Het verzorgen van gebiedsgerichte Mattietrainingen met 3 groepen waaraan in totaal 24 jongeren deelnemen
- Het trainen van jong talent in het ontwikkelen van pedagogische vaardigheden om Mattietrainingen te kunnen verzorgen.
- Het verzorgen van een doorlopend programma Boksen naar Werk. 25 deelnemers van 18 jaar en ouder met een grote afstand tot de arbeidsmarkt nemen deel aan een gecombineerd programma bestaand uit (boks)trainingen en het aanleren van vaardigheden.

2.2. Voor wie

Mattietrainingen

SRM signaleerde dat een deel van de Rotterdamse jongeren problemen kent, die hen belemmeren in hun ontwikkeling en voor wie het deelnemen aan bokstrainingen mogelijkheden biedt om de bij hen spelende problemen het hoofd te bieden. Aanvankelijk richtten wij ons op jongeren vanaf 12 jaar. Aangezien bleek dat ook op jongere leeftijd problematisch gedrag bij kinderen/jongeren voorkomt, hebben wij de mogelijkheid voor deelname aan Mattietrainingen verruimd en kan er sinds 2015 vanaf 10 jaar deelgenomen worden. Met de Mattietrainingen richten wij ons specifiek op jongeren bij wie sprake is van:

- Agressief/onaangepast gedrag
- Onvoldoende weerbaar gedrag
- Toename in lichaamsgewicht uitmondend in obesitas

Gebiedsgerichte aanpak

In diverse Rotterdamse wijken en buurten komt het voor dat er spanningen ontstaan tussen jongeren en hun omgeving of dat er jongeren wonen die zich terugtrekken en om wie zorg bestaat bij de in de buurten en wijken werkzame professionals. Hier zetten wij onze methodiek in op jongeren van 12 t/m 18 jaar woonachtig in een zelfde buurt/wijk als groep deel te laten nemen en in samenwerking met overige professionals aandacht te hebben voor hun gedrag in relatie tot de omgeving.

Boksen naar Werk

Voor Rotterdammers van 18 jaar en ouder die een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Het ontbreekt bij hen aan dagritme en de nodige (sociale) vaardigheden om volledig te kunnen participeren in de samenleving. Met fysieke training op gezette tijden en het hebben van aandacht voor de ontwikkeling van basale vaardigheden introduceren wij bij hen een meer geregeld dagritme en de ontwikkeling van zelfvertrouwen om beter maatschappelijk actief te kunnen worden.

2.3. Met welk doel

Doelstellingen:

- Door het inzetten van de bokssport als middel bij jongeren met onaangepast/agressief gedrag en jongeren die onvoldoende weerbaar zijn een positieve gedragsverandering teweeg brengen.
- Met het veranderen van gedrag voorkomen van schooluitval, waardoor de betreffende jongeren zich kunnen ontwikkelen en kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven.
- Door het inzetten van de bokssport als middel bij jongeren die kampen met overgewicht bewustwording creëren en een positieve gedragsverandering teweeg brengen op het gebied van voeding en beweging.

- Versterken van het effect bij de jongeren door het nauw betrekken van professionals en ouders/verzorgers bij de Mattietrainingen.
- Het ondersteunen van jong talent in het ontwikkelen van pedagogische vaardigheden waarmee wij het team aan bokstrainers voor de Mattietrainingen verbreden.

Boksen naar Werk

- Het stimuleren van fysieke inspanning, (dag)ritme, en het ontwikkelen van vaardigheden die (langdurig) werklozen dichterbij de arbeidsmarkt brengen.

2.4 Waar

De jongeren op wie wij ons richten wonen en leven veelal in aandachtswijken in Rotterdam. Onze inzet richt zich op de Rotterdamse gebieden Crooswijk, Oud-Charlois, Oude Noorden, Rubroek en de Tarwewijk.

Boksen naar werk betreft een stedelijk project en kent deelnemers vanuit heel Rotterdam.

3. Uitvoer Lekker in je Vel, Mattietrainingen 2017 & Boksen naar Werk

3.1 Wat hebben we gedaan

3.1.1. Mattietrainingen

Vanaf 2014 bouwde stichting Rotterdam Boxing een uitgebreid netwerk op met basisscholen, middelbare scholen, jeugdhulpverlenende organisaties en welzijnsinstellingen. De werving voor deelname van kinderen en jongeren die binnen de doelgroep vallen, is dan ook grotendeels in overleg gegaan. Op verzoek was het mogelijk om een introductie te verzorgen. Er zijn 4 introductie momenten geweest op de locatie van 't Hof in Crooswijk. Hiermee wilden we jongeren uit de wijk die onder de radar van de buurtcoaches vallen, kennis laten maken met de bokssport.

Uiteindelijk hebben er in de periode januari 2017 t/m december 2017 117 jongeren in de leeftijd van 10 t/m 18 jaar deelgenomen aan de Mattietrainingen op het gebied van weerbaarheid en agressieregulatie.

De reeds uitgevoerde activiteiten betroffen:

- 11 trajecten van 12 weken in het vergroten van weerbaarheid bij in totaal 92 deelnemers. De inschatting vooraf was dat we 72 deelnemers zouden bereiken, dus dit zijn er 20 meer geworden, vanwege de hoge belangstelling voor dit specifieke traject.
- 3 trajecten van 12 weken aangaande agressiereductie bij de deelnemers voor 25 deelnemers. Op dit onderdeel hadden wij oorspronkelijk 56 deelnemers berekend. Door de hogere belangstelling voor weerbaarheidstrainingen hebben wij dit echter bijgesteld.

Onze inzet om de bokssport in te zetten in het aanpakken van overgewicht heeft doorgelopen tot eind februari 2018. In november 2017 verzorgden wij een try-out om deelnemers te werven en daarna zijn we gestart met 2 groepen van ieder 12 deelnemers en deze trajecten zijn onlangs afgerond.

Hiermee hebben wij een totaal van 141 jongeren bereikt met onze 3 verschillende mattietrainingsprogramma's.

3.1.2. Gebiedsgerichte inzet

In Kralingen-Crooswijk is een gebiedsgericht traject van start gegaan. In samenwerking met Directie Veiligheid, Stichting Buurtwerk, Stedelijk Team Jongeren werk en de wijkagent van Kralingen/Crooswijk was er intensief overleg om de overlast in de wijk tegen te gaan.

Er waren 8 deelnemers geselecteerd die in aanmerking kwamen voor de Mattietraining. De 8 deelnemende jongeren moesten 12 trainingsbijeenkomsten volgen in boksschool van 't Hof.

In de praktijk bleek er een opkomst van 50%. Ook na de diverse inspanningen van de wijkagent en Directie Veiligheid bleef de groep steken op deze minimale bezetting. Halverwege het traject zijn we hiermee gestopt. Er was in deze groep helaas te veel weerstand aanwezig. Ondanks dit hebben we toch 3 jongens weten te enthousiasmeren om te gaan sporten. Met deze deelnemers gaat het redelijk goed en zij sporten nog zeer regelmatig. Met de partijen is afgesproken dat we deze groep dit voorjaar gaan aanvullen met nieuwe deelnemers.

3.1.3. Boksen naar Werk

Met het programma Boksen naar Werk hebben we met 23 deelnemers 57 trainingsbijeenkomsten vormgegeven. Daarnaast werden zij door vrijwilligers begeleid bij het aanleren van (sociale) vaardigheden. De combinatie van deze activiteiten was gericht op het aanbrengen van structuur/dagritme en verwerven van elementaire vaardigheden als opmaat voor het maatschappelijk gaan participeren en verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt.

3.2. *Wat hebben we bereikt*

Weerbaarheid

Aan de Mattietrainingen agressiereductie namen 92 jongeren deel. Zij waren afkomstig van de Hoge Brug, Melanchton, de Bergkristal en de Theresiaschool.

De Theresiaschool werkte met een vragenlijst waar bij in een aantal open vragen de deelnemers is gevraagd hoe zij na het volgen van de Mattietrainingen op bepaalde situaties reageren.

Bij de groepen waar wij mee te maken hadden was er sprake van veel onrust binnen de groep. Kinderen reageerden negatief op elkaar en richting de leerkracht. De inzet van een Rots en Water training in het voorafgaande schooljaar leverde niet het gewenste resultaat op.

Met de Mattietrainingen hebben wij wel een positief resultaat weten te halen. De leerlingen die aan het weerbaarheidstraject deelnamen gaven na afloop onder meer aan:

- Ik heb geleerd te vragen aan een ander waarom hij zich op een bepaalde manier gedraagt (bij vervelend gedrag)
- Van de 11 deelnemers geven er 2 aan dat zij medeleerlingen op een rustige en nette manier aanspreken op gedrag dat zij niet fijn vinden. Vier van hen zeggen dat vaak te doen en 4 nog niet altijd. Er is niemand die nooit iets met dergelijke situaties doet.

Vanuit observaties door de leerkrachten kwamen de volgende bevindingen naar voren:

- In de loop van het traject maken de meeste deelnemers vorderingen. De sfeer in de groep verbetert, zelfvertrouwen neemt bij meerderen toe, opdrachten worden beter uitgevoerd, motivatie voor deelname neemt toe.

Enkele voorbeeldquotes met betrekking tot de ontwikkeling bij deelnemende jongeren:

- Actief betrokken bij de lessen, laat steeds meer van zichzelf zien en het boksen vindt hij leuk. Het geeft hem een positief gevoel, maakt hem zelfverzekerder.
- Durft een goed voorbeeld te geven aan de groep, krijgt meer zelfvertrouwen door het boksen.

Agressiereductie

Aan de Mattietrainingen gericht op agressiereductie namen 25 jongeren deel. Ook hier zijn deelnemers bevraagd over hun manier van reageren op situaties.

- Wat doe je als je voelt dat je boos wordt, hoe reageer je?
- Wat doe je als een medeleerling jou aanspreekt op je gedrag?

Bij ongeveer 66 % van de deelnemers is er een duidelijke verbetering in gedrag waarneembaar. Bij hen gaat onder andere het op een rustige manier iemand anders kunnen aanspreken en op een rustige manier met elkaar het gesprek kunnen voeren veel beter. Bij 33 % is er wel verbetering zichtbaar, maar lukt dat niet altijd.

Individueel wordt de ontwikkeling bijgehouden en het gedrag beschreven. Hieruit komen bijvoorbeeld de volgende observaties naar voren:

- Laat steeds meer van zichzelf zien en het boksen vindt hij leuk. Geeft hem een positief gevoel, is zelfverzekerder
- Aanvankelijk erg druk en zeer impulsief. Wordt uiteindelijk positief beïnvloed door de sfeer in de groep
- Erg stiekem, als hij eenmaal aan het werk is doet hij zijn best. Brutaal in taal en lichaamshouding. Na een gesprek met de trainer is er een duidelijke verandering waarneembaar
- Bij correctie is hij direct boos en gaat huilend aan de kant zitten. Wil niet meer meedoen. Dit is meermaals voorgevallen. Door hem nieuwe keuzes in gedrag aan te leren, merkten wij een positieve wending in het gedrag. Lukt hem nu wel 2 keer om in boosheid te luisteren en een goede keuze te maken. Dit door excuses aan te beïden, een open houding aan te nemen en weer mee te doen.

Obesitas

De inzet m.b.t. het aanpakken van overgewicht door beweging en gezonde voeding heeft als resultaat gehad dat de jongeren zich meer zijn gaan beseffen dat het wel leuk is om te sporten. De groep was ook groter dan we in eerste instantie voor ogen hadden. Niet 16 maar met 24 leerlingen zijn begonnen. Er zijn daarnaast een 24 tal trainingen meer gegeven dan we vooraf gedacht hadden. Niet specifiek het afvallen stond centraal, maar ook een andere leefstijl was een belangrijk thema. Voor het merendeel van de deelnemers was sporten geen onderdeel van hun weekplanning. Door het extra sporten vergrootten zij zo hun sociale contacten en leerden zij vooral ook van elkaar. De discipline en het doorzetten op moeilijke momenten was prachtig om te zien. De ommekeer zat hem in de staart. Niet alleen gingen deelnemers er beter uitzien, vooral ook het zelfvertrouwen steeg. Veel van de deelnemers hadden een negatief zelfbeeld van zichzelf. Veel voorkomende feedback van ouders was dan ook “dankzij de sportlessen en de begeleiding is het echt een ander kind geworden”.

Voor 60% van de deelnemers kunnen we zeggen dat zij gemotiveerd genoeg zijn om te blijven sporten/bewegen. Voor de andere 40% blijft het een moeilijke strijd en moeten we ze blijven ondersteunen daar waar nodig is. De lifestyle coach, fysieke trainer en de ouders waren onder de indruk van vooruitgang van de deelnemers.

Gebiedsgerichte aanpak

De jongeren die we voor dit traject voor ogen hadden waren in beeld bij de Gemeente Rotterdam, Directie Veiligheid. In samenwerking met Stichting Buurtwerk en het Stedelijk Team Jongerenwerk hebben wij uitvoerig overleg gehad over de aanwezigheid van de jongeren bij deze trainingen. De doelgroep bleek zoals eerder aangegeven ontzettend moeilijk te bereiken. We moesten ze soms letterlijk van straat plukken. De vrij zware problematiek en de diversiteit van de jongeren zorgden ervoor dat we vaak niet aan een groep van 8 toekwamen. Wel was het zo dat 30 % van de deelnemers geregeld blijft sporten. Daardoor hebben ze een zinvolle tijdsbesteding ontdekt en veroorzaken zij minder overlast op straat.

Boksen naar Werk

Binnen het programma Boksen naar Werk krijgen de deelnemers naast het 2 keer per week sporten/boksen ook begeleiding in taalontwikkeling, coaching in het aanpakken van problemen (schulden, rechtszaken), oriëntatie op de arbeidsmarkt en solliciteren. Per deelnemer wordt bekeken welke ondersteuning nodig is. Inmiddels verricht een aantal deelnemers ook vrijwilligerswerk. 4 deelnemers zijn uitgestroomd naar betaald werk. De diversiteit van de groepen was enorm verschillend. De Marokkaanse man met de Antilliaanse vrouw en de Hollandse huisvrouw. Man, vrouw, jong en oud. Iedereen was gelijk in de sportles. Wat ook belangrijk was dat van veel ouders hun kinderen op een of andere manier betrokken zijn bij Mattie. Zodoende was er geregeld contact tussen de ouders en konden ze elkaar daarin ondersteunen. Door het boksen naar werk kregen de deelnemers weer een vast ritme van vroeg opstaan en zaten zij beter in hun vel. "Doordat ik ben gaan sporten heb ik veel meer energie gekregen". Een veel gehoorde opmerking van de deelnemers was dat ze actiever werden in hun dagritme. De weg naar betaald of vrijwilligerswerk wordt makkelijker als je fit bent en goed in je vel zit. Door het sporten is er bij nagenoeg 90% een positieve gedragsverandering waargenomen.

3.3. Conclusies en aanbevelingen m.b.t. het plan en de daadwerkelijke uitvoer

In 2017 was er duidelijk meer interesse voor onze trainingen op het vergroten van weerbaarheid van jongeren. Jaarlijks stellen wij een programma samen waarin er al rekening mee is gehouden dat er meer animo is voor de weerbaarheidstrainingen. In 2017 was de interesse voor deze trainingen opvallend groot en stellen we de verhouding in het aantal trainingen voor 2018 dan ook bij.

Ons obesitasprogramma loopt momenteel nog. Wel is het positief om te constateren dat er meer interesse komt voor dit programma.

Het opzetten van gebiedsgerichte trainingen komt moeizaam van de grond. We zijn hierbij afhankelijk van meerdere partijen hetgeen het wat complexer maakt. In de nabije omgeving van boksvereniging van 't Hof komt een dergelijke training wel van de grond. In andere delen van Rotterdam is dit lastiger. In 2018 gaan we hier wel mee verder door 1 gebiedstraject i.p.v. de huidige 3 in ons programma op te nemen.

In zijn algemeenheid concluderen wij op basis van onze trainers, leerkrachten en observatoren dat de Mattietrainingen bij een groot aantal deelnemers een positief effect kennen op hun gedrag. Bij zowel de trainingen gericht op vergroten van weerbaarheid als bij agressieregulatie laat ruim 50 % een sterke verbetering in hun gedrag zien (het traject met getraumatiseerde deelnemers buiten beschouwing gelaten).

De betrokkenheid van leerkrachten van de scholen met wie wij samenwerken is verder toegenomen. Zij hebben een nog grotere rol in de monitoring van het project. Dit geeft ons enerzijds meer zicht op de deelnemers (ook voor aanvang) en kent anderzijds het effect dat de leerkrachten de mogelijkheid hebben het gedrag van hun leerlingen goed te observeren en te signaleren. Het biedt hen aanknopingspunten in de omgang met de leerlingen onder schooltijd.